

CYNGOR DOSBARTH GWLEDIG PENLLYN.

ADRODDIAD

Y

SWYDDOG MEDDYGOL

ar

GYFLWR IECHYD Y DOSBARTH

am

1965.

Mr. Cadeirydd, Boneddigion,

Cyflwynaf i chwi adroddiad ar gyflwr iechyd y dosbarth am y flwyddyn yn diweddu 31ain o Ragfyr 1965.

Amcangyfrif y Cofrestrydd Cyffredinol o'r boblogaeth yng nghanol 1965 oedd 2,720 (2,770 yn 1964, 2,780 yn 1963, 2800 yn 1962 a 2792 pan gyfrifwyd yn 1961; 2,830 pan gyfrifwyd yn 1951.)

Yr oedd 46 o enedigaethau bywanedig (43 yn 1964, 55 yn 1963 a 47 yn 1962 a 62 yn 1961). Nid oedd un genedigaeth marwanedig.

Ni bu marwolaeth o blentyn dan flwydd oed a ni bu achos o farwolaeth mam ar enedigaeth plentyn.

Bu 20 o farwolaethau (27 yn 1964, 27 yn 1963, 33 yn 1962 ac yn 1961). Fel yn y rhannau eraill o'r Sir ac yn y wlad yn gyffredinol yr achosion mwyaf cyffredin oedd anafau llestriog y gyfundrefn nerfau, afiechyd ar y galon, ac afiechyd rhydweli y galon.

Nid oedd un achos o ddarfodedigaeth o'r ysgyfaint nac un marwolaeth o'r afiechyd yma.

Dymunaf ddiolch i'r arolygydd iechyd a'r swyddogion eraill am eu cydweithrediad yn ystod y flwyddyn.

Yn olaf dymunaf ddiolch i holl aelodau y Cyngor am eu cefnogaeth.

Yn gywir,

Eich ufudd was,

H. Francis,
M.B., Ch.B., D.P.H.
Swyddog Meddygol Rhanbarthol y Sir.

CYFFREDINOL

Arwynebedd y Dosbarth	98,469 o aceri.
Gwerth Trethiannol:	£35942
Poblogaeth(Ffigyrau'r Cofrestrydd Cyffredinol)	2720
Nifer y tai annedd	882
Cyfanswm treth geiniog yn y bunt.	£133 6.10.

GENEDIGAETHAU:

Byw a marwanedig	46
Bywanedig	46
Marwanedig	0
Genedigaethau yn ôl mil o boblogaeth	16.91 (1964 - 15.52).
Genedigaethau anghyfreithlon yn ol mil o boblogaeth	1.47

	<u>Gwryw</u>	<u>Benyw</u>	<u>Cyfanswm</u>
Bywanedig			
Cyfreithlon	24	18	42
Anghyfreithlon	2	2	4

MARWOLAETHAU

	<u>Gwryw</u>	<u>Benyw</u>	<u>Cyfanswm</u>
Cyfanswm: 20	11	9	
Marwolaethau yn ol mil o'r boblogaeth			7.35
Y ffigur am 1964			9.75

Marwolaethau plant dan flwydd oed:-

	<u>Gwryw</u>	<u>Benyw</u>	<u>Cyfanswm</u>
Cyfreithlon	0	0	0
Anghyfreithlon	0	0	0

Marwolaethau plant yn ol mil o enedigaethau
(Y ffigyrau am 1964) DIM
23.25

Marwolaethau plant cyfreithlon yn ol mil o
enedigaethau: DIM

	<u>Gwryw</u>	<u>Benyw</u>	<u>Cyfanswm</u>
Marwolaethau plant dan bedair wythnos oed:-			
Cyfreithlon	0	0	0
Anghyfreithlon	0	0	0

Marwolaethau mamau (Ynglyn a beichiogi a
geni plant): DIM

MARWOLAETHAU O'R CANSER:
(Yn ol mil o'r boblogaeth) DIM
(Y ffigyrau am 1964) 01.44

Marwolaethau oddiwrth Ddarfodedigaeth
(yn ol mil o'r boblogaeth) DIM
(Y ffigyrau am 1963) DIM

GWASANAETH IECHYD YN Y DOSBARTH

1. SWYDDOGION IECHYD

Un Swyddog Meddygol.
Un Arolygydd Iechyd.

2. CYFLEUSTERAU LABORDY:

Dŵr: Dadansoddiad cemegol gan y Dadansoddwr Cyhoeddus yng Nghaer.
Arolygu bacteriologaid gan Labordy Iechyd y Cyhoedd, Conwy.

3. AMBIWLANS:

Dwy Ambiwylans yn y Bala ac un yng Nghorwen.

4. CLINIGAU LLESIANT PLANT:

Cynhelir clinig ddwywaith yn y mis yn Yr Hafan, Bala.

5. CLINIGAU DARPAR GENI:

Cynhelir clinig o'r math unwaith yn y mis yn yr Hafan, Bala.

6. CLINIG ORTHOPAEDIC:

Unwaith yn y mis yn Plasyndre, Bala.

7. CLINIG DARFODEDIGAETH:

Pob wythnos yn Plasyndre, Bala.

8. ATALHEINTIO DIPHTHERIA:

Ceir atalheintio ar fabanod yn y Clinig Llesiant Plant ac ar
fabanod a phlant yn yr Ysgol Gynradd.

9. YSBYTTAI:

Nid oes yr un ysbytty o fewn tiriogaeth y Cyngor Dosbarth.

10. AFIECHYDON HEINTUS:

Cyfanswm yr afiechydon heintus (heblaw Darfodedigaeth) a wnaed
yn hysbys yn ystod y flwyddyn:- 28.

Y DWYMYN GOCH - 0
Twymyn y Perfedd - 19
Y Pas - 0
Y Frech Goch - 9
Llid yr Ysgyfaint- 0

<u>DARFODEDIGAETH:</u>		<u>Gwryw</u>	<u>Benyw</u>	<u>Achosion Newydd</u>
				<u>Cyfanswm</u>
	Ysgyfeiniol -	0	0	0
	Anysgyfeiniol -	0	0	0

MARWOLAETHAU O ACHOS DARFODEDIGAETH:

Ysgyfeiniol -	0	0	0
Anysgyfeiniol -	0	0	0

ACHOSION MARWOLAETHAU.

	<u>Gwryw</u>	<u>Benyw</u>
Darfodedigaeth yr Ysgyfaint	0	0
Parlys llym	0	0
Canser Ystumog	0	0
Canser yr Ysgyfaint	0	0
Canser y Fron	0	0
Canser (Safleoedd Eraill)	0	0
Clefydau y Gwaed	0	0
Troethlif	0	0
Anafau llestriog cyfundrefn y nerfau	0	4
Afiechyd rhydweliâu'r galon	2	2
Gorbwys gyda chlefyd y galon	0	0
Clefydau eraill y galon	3	2
Clefydau cylchredol eraill	3	1
Anwydwst	0	0
Llid yr ysgyfaint	0	0
Bronceitus	1	0
Clefydau eraill y gyfundrefn anadlu	0	0
Casgliad ar yr ystumog a'r perfeddyn bach	0	0
Llid yr Ystumog, y coluddion a'r dolur rhydd	0	0
Llid yr elwlod	0	0
Gordyfiant y chwaren wrth enau'r bledren	0	0
Afiechydon eraill	0	0
Damweiniau gan foduron	1	0
Pob damwain erall	1	0
Camffurfiadau Genedigol	0	0
	<u>11</u>	<u>9</u>

DEDDF CYMORTH GWLADOL 1948.

Ni fu yr un achos o dan Adran 47 o'r Ddeddf hon yn ystod y flwyddyn.

GLANWEITHDRA BWYD.

Rhodddwyd cyngor yn gyffredinol fel oedd angen.

ADRODDIAD BLYNYDDOL YR AROLYGYDD IECHYD - 1965.

1. CARTHFFOSIAETH:

Gwnaed welliannau i garthffos Llanuwchllyn ger Penybont i ddileu cwynion ynglyn a'r rhan yma o'r gwaith.

Dengys holl samplau ar darddiad o weithfeydd carthffos i fod yn foddhaol.

2. CYFLENWAD DŴR:

Cwblhawyd y gwaith o fynd a dŵr i Glanrafon yn ystod y flwyddyn. Golyga hyn fod bob rhan o'r dosbarth a chyflenwad dŵr y Cyngor.

Plwyf	Yn y Tŷ	Pibell Allan
Llandderfel	105	3
Llanfor	127	17
Llangywair	15	-
Llanuwchllyn	145	-
Llanycil	107	3

3. YSBWRIEL:

Pwrcaswyd Tomen Ludw, Llanuwchllyn a cymerwyd camrau i'w ffensio allan i ofynion y Weinyddiaeth.

4. CARAFANNAU:

Ni chaniatawyd safleoedd carafannau newydd yn ystod y flwyddyn. Cauwyd un safle dros dro yn Llanfor.

5. FFATRIOEDD:

Ni bu newid yn rhif na math o ffatrioedd yn y dosbarth.

6. DIFA PLAÄU

Gwnaed 573 o archwiliadau yn ystod y flwyddyn. Archwiliwyd 332 o ffermydd a 98 o adeiladau eraill.

Ymddiswyddodd y Swyddog Plaäu yn ystod y flwyddyn a phenderfynwyd i un o weithwyr y Cyngor wneud y gwaith yn rhan amser pan bo angen.

7. TAI:

Cymerwyd camrau i brynu tir i godi tai yn Llanuwchllyn, Parc, Frongoch, Llanfor a Glanrafon ond cafwyd beth anhawster gyda rhai o'r safleoedd.

Cymeradwywyd 5 cais am Gymorthdal Safonol a 6 cais am gymorthdal llawn.

8. Y DDEDDF RHENT:

Ni dderbyniwyd cais am dystysgrif cywair ddrwg.

9. BWYD:

Ildiwyd beth bwyd anaddas gan fasnachwyr y dosbarth. Archwilwyd adeiladau bwyd ond ni chafwyd rheswm i erlyn neb am beidio a chydymffurfio a'r Rheolau Bwyd.

10. Tŷ LLADD:

Nid oes tŷ lladd yn y dosbarth, a derbynir cig o'r Bala a Chorwen.

NIFER A NATUR YR YMWELLIADAU

Y Deddfau Iechyd:

1. Carthffosiaeth	147
2. Cyflenwad Dŵr	83
3. Ysbwriel	15
4. Casbethau	31
5. Carafannau	35
6. Ffatrioedd	2
7. Siopau	17
8. Difa Plaäu	41